

Carticaturitzant un personatge famós

Seqüència didàctica: “L’humor català a les aules de secundària”

Autoria: Patrícia Rodríguez Herrada [patriherrada27@gmail.com]
Ingrid Vilà Giménez [ivilagi@gmail.com]

Didàctica de la llengua i la literatura catalana a secundària

Professor: Joan Marc Ramos Sabaté

Màster Universitari de Formació del Professorat. Curs 2014-15.

GRAELLA DE PROGRAMACIÓ PER AL PROFESSORAT

Títol de la unitat de programació: <i>Carticaturitzant un personatge famós</i>	Etapa: ESO
	Nivell: 3r
	Trimestre: Segon
Introducció i justificació:	
<p>La present seqüència didàctica, emmarcada en el projecte col·lectiu “L’humor català a les aules de secundària”, porta per títol <i>Carticaturitzant un personatge famós</i>. Aquesta seqüència didàctica té la finalitat principal d’introduir l’alumnat en l’observació, la reflexió i la posterior elaboració d’una caricatura en forma de carta. És per aquest motiu, doncs, que hi haurà dos temes concrets a tractar: un és el de la carta i l’altre el de la caricatura. Partint d’aquests dos aspectes, hem elaborat un joc de paraules i hem escollit el títol <i>Carticaturitzant un personatge famós</i>, el qual engloba els dos eixos bàsics de la seqüència i, a més a més, es vincula directament al petit corpus de textos que usarem de punt de partida per assolir el propòsit final.</p> <p>Pel que fa als textos escollits, hem tingut en compte la consigna plantejada, “l’humor català a les aules de secundària”. Per aquest motiu, el corpus textual elegit participa d’una intenció humorística, fil conductor d’aquesta seqüència didàctica. Tanmateix, l’hem concretat a partir d’allò que els textos triats ens permeten treballar a l’aula. El corpus citat està integrat per quatre textos diferents: els breus capítols “Per què vols ser famós?”¹ i “Per què no vols ser famós?”² del llibre <i>Jo Vull Ser Famós</i> del periodista Carles Capdevila; i “<i>Rieu, rieu: carta a Kiko Rivera</i>”³ i “<i>Carta a Sandro Rey: Què ens passarà?</i>”⁴ dins la secció <i>Firmes</i> d’Albert Om al diari <i>Ara.cat</i>. A parer nostre, es tracta de textos d’una gran actualitat que, a més, compten amb el <i>plus</i> de parlar d’uns personatges, els famosos, que, a través del mitjà televisiu, són susceptibles de ser coneguts per tots els alumnes.</p> <p>Els dos primers textos, “Per què vols ser famós?” i “Per què no vols ser famós?”, els utilitzarem a la fase de contextualització tant per introduir el tema que guiarà la nostra seqüència didàctica, com per presentar la figura a través de la qual treballaran els</p>	

¹ CAPDEVILA, Carles. (2002). “Per què vols ser famós?”. *Jo Vull Ser Famós*. Edicions La Campana. Col·lecció “Humor i Sàtira”, número 28 (pàg. 95-96).

² CAPDEVILA, Carles. “Per què no vols ser famós?”. *op. cit.* (pàg. 97-98).

³ OM, Albert. (14 de novembre de 2014). “*Rieu, rieu: carta a Kiko Rivera*”. *Ara.cat*. (Secció “Firmes”). Recuperat 8 de novembre de 2014, des de: [http://www.ara.cat/premium/opinio/Rieu-rieu_0_1249075117.html]

⁴ OM, Albert. (4 de gener de 2014). “*Carta a Sandro Rey: Què ens passarà?*”. *Ara.cat*. (Secció “Firmes”). Recuperat 8 de novembre de 2014, des de: [http://www.ara.cat/premium/opinio/Que-passara_0_1060094033.html]

alumnes: el famós. A més a més, aquests textos ens permeten acostar els estudiants al gènere humorístic i caricaturesc, en el qual aprofundiran més endavant a través de “les cartes” d’Albert Om, que hauran de llegir i interpretar a la fase de descontextualització. Els capítols del llibre de Carles Capdevila ens han semblat un bon recurs perquè els alumnes captin el to del missatge que voldrem que reproduïxin en l’activitat final.

Quant als textos del periodista de Taradell, ens han semblat pertinents tant per la forma que presenten com pel contingut que els caracteritza. En ambdós casos, es tracta de textos concebuts com si fossin una carta que s’adreça a un personatge concret i conegut de qui Albert Om en fa, en termes generals, un retrat caricaturesc. La combinació d’aquests dos elements, carta i caricatura, ens han semblat una bona forma perquè els alumnes treballin, d’una banda, una modalitat de text conversacional, la carta; i, d’altra banda, un tipus de text descriptiu, la caricatura literària.

Si bé els textos d’Albert Om no contenen totes les parts que ha de tenir una carta i el retrat que fan del personatge no se centra exclusivament en els seus trets físics, ens han semblat interessants de ser treballats perquè els alumnes es familiaritzin amb l’activitat de síntesi que els proposem. Així doncs, les activitats que trobareu en aquesta seqüència didàctica combinen elements dels textos referits a Kiko Rivera i Sandro Rey i, alhora, n’amplien d’altres referits tant a la carta com a la caricatura.

<p>Àrea principal i àrees relacionades: Llengua catalana i literatura (àrea principal) Educació visual i plàstica (àrea relacionada)</p>	<p>Sessions: 7 (1 hora cadascuna)</p>
<p>Objectius didàctics</p>	<p>Competències bàsiques</p>
<p>1) Conèixer i familiaritzar-se amb un dels tipus diferents de descripció, la caricatura, a partir d’uns textos que adopten el contingut i el to característics d’aquesta manera de descriure.</p>	<p>Comunicativa lingüística i audiovisual. Aprendre a aprendre.</p>
<p>2) Saber com s’estructura un text en format carta, conèixer-ne les seves principals característiques i saber-les identificar.</p>	<p>Comunicativa lingüística i audiovisual. Aprendre a aprendre.</p>
<p>3) Produir un text escrit que englobi el format de carta i la part humorística de to i contingut de la caricatura, prenent com a model els textos treballats a l’aula.</p>	<p>Comunicativa lingüística i audiovisual. Artística i cultural.</p>

	Autonomia i iniciativa personal.
4) Reconèixer i aprofundir en els recursos literaris propis de la caricatura tals com la hipèrbole, la comparació, la metàfora, l'animalització i la cosificació.	Comunicativa lingüística i audiovisual. Aprendre a aprendre. Tractament de la informació i competència digital.
5) Compartir a la xarxa les activitats finals realitzades a la seqüència, per tal de fer-ne difusió i mostrar-les a la resta del grup-classe.	Comunicativa lingüística i audiovisual. Tractament de la informació i competència digital. Social i ciutadana. Aprendre a aprendre.
6) Desenvolupar la imaginació i la creativitat en l'àmbit lingüístic i literari, així com també en el visual i plàstic.	Artística i cultural. Autonomia i iniciativa personal.
Continguts	
<p>Dimensió comunicativa:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Participació en les interaccions orals, escrites i audiovisuals que tenen com a eix la construcció de la relació social a l'interior de l'aula i del centre. -Participació en l'ús de les TIC que són necessàries per a l'organització i gestió de les tasques acadèmiques, per a la recerca i exposició d'informació. -Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants de textos escrits dels mitjans de comunicació pròxims als interessos de l'alumnat. -Comprensió de textos escrits de la vida acadèmica de l'alumnat, amb atenció a les característiques específiques dels textos descriptius i conversacionals. -Identificació de l'estructura comunicativa dels missatges escrits treballats: les intencions de l'emissor/a mitjançant les modalitats oracionals i l'ordre jeràrquic de les idees expressades, entre d'altres. -Contrastació dels continguts de textos analitzats amb els coneixements propis, abans 	

i després de la lectura.

-Producció de textos escrits amb intencions comunicatives diverses i de diferents contextos d'espai i temps: descriptius, conversacionals i gèneres periodístics (notícia, crònica, reportatge, entrevista, opinió).

-Composició, en suport paper o digital, de textos descriptius i conversacionals propis de les diferents matèries curriculars.

-Procediment de planificació per aconseguir coherència en les relacions internes i externes dels continguts de textos escrits: documentació, pluja d'idees i la seva selecció i ordenació.

-Procediment de textualització i revisió per aconseguir coherència dels continguts de textos escrits.

-Coneixement i aplicació dels diferents registres lingüístics en relació amb els diferents àmbits d'ús. Distinció entre el registre col·loquial, estàndard, acadèmic i culte.

-Interès per la bona presentació dels textos escrits, tant en suport paper com digital, respectant les normes gramaticals, ortogràfiques, tipogràfiques i dels elements icònics utilitzats.

-Organització i valoració del treball individual per progressar en l'aprenentatge de manera autònoma i per a la millora personal i del treball en equip per a la construcció col·lectiva del coneixement.

Dimensió estètica i literària:

-Ús d'estratègies i tècniques que ajudin a analitzar i interpretar el text abans, durant i després de la lectura.

-Identificació i interpretació dels recursos literaris en altres tipus de textos i altres funcions comunicatives.

-Elaboració d'opinions pròpies i de treballs senzills en relació amb els textos treballats a la seqüència.

Activitats de la seqüència didàctica

Fases	Activitats	Organització aula	Recursos materials	Temps	Indicadors d'avaluació
C1	Breu explicació als alumnes dels objectius que es pretenen assolir amb la realització de la seqüència didàctica.	Grup-classe.	Llapis i dossier d'activitats. Full en	10'	OBJ 1 OBJ 2

	<p>Confecció d'una graella per a què els alumnes es puguin autoavaluar en acabar la seqüència didàctica. En aquesta graella, han d'esmentar quins seran els seus objectius principals en relació amb els que es proposen.</p> <p>Activació de coneixements previs a partir d'una sèrie d'activitats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lectura d'un text còmic i satíric per introduir la figura del famós, personatge que s'haurà de <i>carticaturitzar</i> en l'activitat final. - Preguntes de comprensió i reflexió sobre el text. - Pluja d'idees sobre les característiques de la caricatura escrita i altres tipus de descripció. - Activitat per esbrinar què recorden els alumnes del text escrit en format carta: finalitat, estructura, etc. 	<p>Treball individual.</p> <p>Treball individual i per parelles, en el cas de la pluja d'idees.</p> <p>Després posada en comú.</p>	<p>blanc per fer la graella.</p> <p>Explicació del professor amb suport de la pissarra o PowerPoint.</p>	<p>10'</p> <p>40'</p>	
D2	<p>Lectura dels dos textos d'Albert Om: "Rieu, rieu" i "Què ens passarà?". La lectura es farà en veu alta i cada alumne/a llegirà un fragment.</p>	<p>Grup-classe.</p> <p>Grup-classe.</p>	<p>Llapis i dossier d'activitats.</p> <p>Explicació del professor</p>	<p>15'</p> <p>10'</p>	<p>OBJ 1</p> <p>OBJ 2</p>

	<p>Posteriorment, explicació per part del professor/a de l'esquema del context de comunicació.</p> <p>Després, realització d'activitats per part dels alumnes consistents a:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bateria de preguntes de comprensió relacionades amb el format carta que adopten ambdós textos. - Conjunt de preguntes de comprensió i reflexió sobre la carta a Kiko Rivera: "Rieu, rieu". 	Treball individual.	amb suport de la pissarra o PowerPoint.	35'	
D3	<p>Treball sobre els textos continuant amb la realització de les activitats de la sessió anterior, més:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Un conjunt de preguntes de comprensió i reflexió sobre la carta a Sandro Rey: "Què ens passarà?". <p>Posteriorment, correcció de les activitats referides als textos.</p> <p>Després, explicació sobre el text descriptiu: característiques d'aquesta tipologia textual, tipus de llenguatge que usa i formes que pot adoptar, fent especial</p>	<p>Treball individual.</p> <p>Grup-classe.</p> <p>Grup-classe.</p>	<p>Llapis i dossier d'activitats.</p> <p>Diccionari.</p> <p>Explicació del professor amb suport de la pissarra o PowerPoint.</p> <p>Llibreta per prendre apunts.</p>	<p>20'</p> <p>20'</p> <p>20'</p>	<p>OBJ 1</p> <p>OBJ 2</p> <p>OBJ 4</p>

	èmfasi en la caricatura (en què consisteix, recursos literaris emprats...).				
D4	<p>Realització de diverses activitats destinades a treballar i a exercitar els recursos que els alumnes necessiten haver adquirit per poder fer l'activitat de síntesi. Consistiran a:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Completar frases sobre les característiques del text descriptiu, en general, i de la caricatura, en particular. - Relacionar tipus de descripció amb la seva definició. - Pensar adjectius per poder descriure l'aspecte físic, el caràcter i els gustos, hàbits, manera de vestir, etc. d'una persona. - Explicar en què consisteixen els recursos que emprava la caricatura. <p>Posteriorment, posada en comú de les activitats i correcció.</p>	<p>Treball individual i en parelles a l'exercici d'adjectivació.</p> <p>Grup-classe.</p>	<p>Llapis i dossier d'activitats.</p> <p>Apunts presos a classe.</p> <p>Ordinadors.</p>	<p>45'</p> <p>15'</p>	<p>OBJ 4</p>
D5	<p>Realització de la darrera activitat pràctica en relació amb la caricatura consistent a:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificar qui és el 	<p>Treball individual.</p>	<p>Llapis i dossier d'activitats.</p> <p>Apunts</p>	<p>15'</p>	<p>OBJ 2</p> <p>OBJ 4</p>

	<p>famós que apareix en cada caricatura gràfica.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deformar algun dels seus trets característics per mitjà d'un recurs literari. <p>Posteriorment, breu repàs per part del professor/a de quines són les característiques del text conversacional carta: tipus de cartes, estructura, finalitat, etc.</p> <p>Després realització d'activitats per part dels alumnes consistents a:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Recordar en quines parts es divideix una carta. - Reflexionar sobre la finalitat de la postdata en relació amb els textos treballats. - Classificar fórmules de salutació i de comiat segons el registre. <p>Finalment, posada en comú de les activitats i correcció.</p>	<p>Grup-classe.</p> <p>Treball individual.</p> <p>Grup-classe.</p>	<p>presos a classe.</p>	<p>15'</p> <p>20'</p> <p>10'</p>	
R6	<p>Realització de l'activitat de síntesi de la seqüència didàctica consistent a:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fer la <i>carticatura</i> del personatge famós que cada alumne/a triï, seguint unes pautes molt detallades de 	Treball individual.	Llapis i fulls en blanc.	60'	OBJ 3 OBJ 6

	redacció.				
R7	<p>Correcció i reescriptura de la <i>carticatura</i> a partir d'un exercici de reflexió sobre els errors comesos. El professor/a ja els haurà retornat la tasca amb les faltes marcades.</p> <p>Difusió de la <i>carticatura</i>, una vegada passada a ordinador, compartint-la en un <i>Google Docs</i>.</p> <p>La <i>carticatura</i> es treballa de manera conjunta amb el professor/a de l'àrea d'Educació Visual i Plàstica. Allí la tasca dels alumnes consistirà a fer el dibuix en forma de caricatura del personatge escollit. També s'incorporarà al document compartit.</p>	<p>Treball individual.</p> <p>Grup-classe.</p>	<p>Llapis i dossier d'activitats.</p> <p>Ordinadors.</p>	60'	<p>OBJ 3</p> <p>OBJ 5</p> <p>OBJ 6</p>

Orientacions per al desenvolupament

Orientacions metodològiques:

La metodologia vindrà definida, en bona mesura, pel treball conjunt amb el professor/a i els companys per tal de portar endavant el procés d'aprenentatge, i estarà basada en l'esforç personal i de grup, així com en la participació en totes les activitats de forma significativa. També comptarà amb la col·laboració del professor/a de l'àrea d'Educació Visual i Plàstica, per la qual cosa es considera una proposta de caràcter interdisciplinari, que pretén fer més atractiu l'assoliment de continguts curriculars de l'àrea de Llengua Catalana.

Per poder realitzar les activitats, els alumnes disposaran d'un dossier (*Material per a l'alumnat*) i de l'explicació teòrica que farà el professor/a. Tots els exercicis s'hauran de fer amb llapis, en el mateix quadern i es corregiran conjuntament a classe. Després de cada sessió, el professor/a s'endurà el dossier, per tal de poder fer un seguiment de l'aprenentatge de l'alumnat (avaluació formativa) i saber quins continguts cal millorar o repassar.

Pel que fa a l'organització a l'aula, la majoria de les activitats plantejades a l'alumnat

es faran individualment. No obstant això, hi ha algunes activitats que s'hauran de realitzar en parelles i d'altres que s'hauran de comentar amb el grup-classe.

Orientacions en l'ús de les TIC:

Pel que fa a l'ús de les TIC en aquesta seqüència didàctica, d'una banda, quedarà reflectit especialment a l'última activitat (activitat 19), en la qual els alumnes hauran de compartir la segona redacció de la *carticatura* al *Google Docs*.

Posteriorment, el professor/a serà el responsable d'anar modificant i creant l'àlbum digital amb tots els textos i totes les caricatures gràfiques de cada personatge que hauran fet els estudiants durant unes hores a Educació Visual i Plàstica. Aquesta difusió del treball realitzat és molt important, per tal que els alumnes puguin donar a conèixer la seva feina.

D'altra banda, l'ús de les TIC també serà present en l'activitat 9 del *Material per a l'alumnat*, en què els alumnes tindran accés a Internet per tal d'aprofundir en la informació que necessiten per poder dur a terme l'activitat i millorar-la.

Per tal de dur a terme correctament aquestes dues tasques, cal que el professor/a s'asseguri que l'alumnat tingui un cert domini d'aquests instruments i que el centre disposi dels recursos necessaris. L'aula disposa de quatre ordinadors per a fer aquestes activitats. Per tant, els alumnes els podran utilitzar per torns i el professor/a els guiarà en tot moment si tenen dificultats a l'hora d'utilitzar el *Google Docs* que aquest haurà creat abans.

Orientacions d'avaluació:

Prenent en consideració els objectius proposats a la seqüència didàctica, la manera com avaluarem el procés d'aprenentatge del nostre alumnat combinarà l'avaluació formativa amb la sumativa de la forma següent.

D'una banda, pel que fa a l'avaluació formativa, el professor/a podrà avaluar els alumnes a partir del dossier *Material per a l'alumnat* de què disposaran. L'alumnat haurà de completar totes les activitats d'aquest dossier, a partir de l'explicació teòrica del professor/a, dels apunts presos a classe o, quan es requereixi, de cerques a Internet.

D'altra banda, el professor/a realitzarà una avaluació sumativa de les activitats que els alumnes hauran de dur a terme a la fase final de recontextualització. Les tres activitats finals, que proposen una primera i segona redacció de la *carticatura*, reuneixen la majoria dels objectius descrits a la proposta. Per tal de fer un bon seguiment d'aprenentatge de l'alumnat, el professor/a corregirà, en primer lloc, la primera redacció i marcarà els errors comesos pels alumnes. Després, el professor/a avaluarà la reescriptura del text i, en aquesta part, també es tindrà en compte la taula en què els alumnes hauran recollit, justificat i modificat els errors de la primera redacció. En aquestes activitats finals, els alumnes hauran de mostrar si han assolit els continguts que s'han treballat durant la proposta.

Per tal de fer l'avaluació sumativa, el professor/a elaborarà una graella o rúbrica d'avaluació, en què s'indicaran els criteris que es tindran en compte.

Finalment, també s'avaluarà sumativament que l'alumnat hagi participat de manera activa i positiva en totes les activitats proposades durant la seqüència didàctica, tant individualment com en grup. A més, també es tindrà en compte que els estudiants facin un bon ús de les TIC.

Orientacions per a l'alumnat amb NEE:

Si el grup-classe presenta alumnes amb necessitats educatives especials, el professorat haurà de tenir en compte les dificultats que aquests nois i noies puguin presentar, així com també haurà de ser més flexible a l'hora d'adaptar-se a les necessitats que aquests requereixin. Per tant, el professor/a podrà fer una adaptació de les activitats proposades, sobretot de les que necessiten especial atenció individualment. Pel que fa al treball en parelles, l'altre/a company/a serà qui podrà ajudar l'alumne/a amb dificultats educatives. D'aquesta manera, es vetllarà perquè hi hagi cooperació, respecte i solidaritat entre el grup-classe. El professor/a, a més, podrà intervenir a l'hora de formar les parelles per tal de dur a terme les activitats corresponents.

El professor/a també ajudarà l'alumnat amb NEE a prendre decisions de manera autònoma, per tal de realitzar la proposta didàctica correctament i que els alumnes aprenguin a tenir cada vegada més iniciativa personal. A banda d'aquestes consideracions, el professor/a podrà adaptar les indicacions del dossier per a l'alumnat, així com també l'avaluació de les activitats finals. Tanmateix, en tot moment, el professorat restarà a la disposició d'aquests alumnes, per tal de fer un bon seguiment del seu aprenentatge i orientar-los en tot allò que sigui necessari. D'aquesta manera, els alumnes que presentin dificultats, podran assolir els objectius plantejats i adquirir les competències bàsiques determinades.

TEXTOS UTILITZATS EN LA SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA

Textos per a la fase de contextualització⁵

“Per què vols ser famós”

Per tenir el privilegi de ser important als ulls de gent que no t'importa en absolut.

Per tenir l'oportunitat de ser conegut per la gent sense el càstig d'haver-los de conèixer a ells.

Perquè la fama és fàcil de tenir però difícil de mereixer, i tenir una cosa que no mereixes també té el seu mèrit.

Perquè la teva mare no et pugui retreure que fa dies que no sap res de tu.

Perquè la fama no només es pot portar a l'èxit sense ser res: també et pot ajudar a viure sense fer res.

Per no haver de perdre el temps pensant si les teves amistats són interessades: ho són.

Per poder al·legar que et critiquen per enveja, encara que t'ho mereixis.

Per poder cobrar, en lloc de pagar, les fotos dels batejos, bodes i comunions, i no haver de patir si et descuides la càmera a les vacances, ni haver de portar els rodets a revelar.

Perquè el banc et concedeixi un crèdit amb les millors condicions amb l'únic aval de la teva cara.

Per tenir sempre algú que t'espera a l'aeroport amb els flaixos oberts.

Perquè el metge no et tingui tres hores a la sala d'espera, fullejant les revistes on probablement hi surts.

Perquè, si la parella t'enganya, puguis al·legar que no són banyes: és un muntatge de la premsa. I si et deixa, no ets un desgraciat: tens una exclusiva.

Per formar part d'un elit social que admet entre els seus membres il·lustres un colla de psicòpates, assassins en sèrie i terroristes mundials. O sigui, per dolent que siguis, mai seràs el pitjor.

⁵ CAPDEVILA, Carles. (2002). *Jo Vull Ser Famós*. Edicions La Campana. Col·lecció “Humor i Sàtira”, número 28 (pàg. 95-98).

“Per què no vols ser famós”

Perquè, sent realista: com menys gent et conegui, menys gent t'odiarà.

Perquè l'ascens a la fama és tan absurd com l'alpinisme: et deixes la pell per pujar a fer-te una foto que, mentre tu baixes, tothom ja haurà oblidat.

Perquè el famós té el cicle vital d'un xiclet: primer t'endolça, després et comença a embafar, i quan ja no fa bombolles ni té gust, l'has d'escopir.

Perquè “reconeixement massiu” sona molt bonic, però significa que et reconeixeran massa.

Perquè ser famós obre moltes portes, però també les de casa teva, perquè l'envaeixen els *paparazzi*.

Per no haver de retrobar el pesat de la classe, i menys en un programa de tele on ensenyarà fotos ridícules i explicarà anècdotes inventades de quan éreu petits.

Perquè l'èxit només dispara les ires i les enveges dels altres, i si no t'ho creus pregunta-ho al fracassat que tens davant del mirall.

Perquè tothom demana que li agraeixis el que ha fet per ajudar-te a tenir èxit, i en canvi ningú reclama crèdit per haver-te ajudat a fracassar.

Perquè com és avall estigués, més suau serà la caiguda.

Perquè a la immortalitat no s'hi arriba a través de la fama, s'hi arriba no morint-se.

Textos per a la fase de descontextualització

Text 1. ALBERT OM, sobre Kiko Rivera a l'Ara: “Rieu, rieu”⁶

Em recordes aquell nen que, a classe, tothom es fotia d'ell, i que quan, al cap dels anys, ens vam retrobar, vam veure que la cosa no li havia anat tan malament com pintava. Altres que havien nascut amb més qualitats i una vida més regalada que ell no s'havien espavilat tant.

⁶ OM, Albert. (14 de novembre de 2014). “*Rieu, rieu*: carta a Kiko Rivera”. *Ara.cat*. (Secció “Firmes”). Recuperat 8 de novembre de 2014, des de: [http://www.ara.cat/premium/opinio/Rieu-rieu_0_1249075117.html]

I, de cop, ens van venir ganes de sortir de festa amb aquell nen de qui sempre ens enfotíem. I li demanàvem que ens expliqués històries i li rèiem totes les gràcies i ens semblava increïble que fins a deu exnòvies seves haguessin sortit despullades a l' *Interviú*, i que hagués fet una pel·lícula amb Santiago Segura i que cantés cançons que havien arribat al número 1 de les llistes, cançons que nosaltres mateixos ballàvem quan anàvem a la discoteca del poble, i al·lucinàvem que per una sessió de DJ -que no deixen de ser un parell d'hores posant discos- cobrés més diners que nosaltres en tot un mes, què dic en tot un mes, en tot un any, si la majoria de nosaltres, en plena crisi, no teníem ni feina.

No ens ho vam dir, però un dia vam decidir que aquell paio ens queia bé. Que era un tio senzill, sense impostures ni pretensions. Que el que veies era el que hi havia i que vés a saber com hauríem acabat nosaltres en el seu lloc, si haguéssim sigut fills de torero i folklòrica, orfes de pare als set mesos, i per aquells misteris de la genètica no haguéssim heretat cap de les qualitats dels nostres germans de sang. Què ens hauria passat si haguéssim crescut tota la infància i l'adolescència sent fills de la *viuda de España*, els fills grassos, lletjos i curts de gambals, enfrontats als fills guapos i triomfadors, veient a la tele conflictes per l'herència del pare i rumors sobre la sexualitat de la mare, fins al dia que la mare es torna a enamorar (d'un polític xoriço) i la condemnen a entrar a la presó.

Ens feia sentir còmodes, de petits, observar aquell nen amb distància i adonar-nos del llarg trajecte que encara podíem fer fins a assolir les seves cotes de degradació. Però resulta que mentre nosaltres ens en rèiem, ell aprenia a guanyar-se la vida, gràcies als nostres somriures i a la superioritat intel·lectual i moral amb què sempre l'havíem mirat i menyspreat. Feia temps que havia adquirit entitat mediàtica pròpia, tenia un futur per davant i nosaltres, que de petits ens crèiem tan llestos, ara ens preguntàvem qui era l'espavilat. Nosaltres o ell?

P. D . Amb els anys, aquell nen havia creat, fins i tot, una cort de joves adolescents que aspiraven a ser com ell. Mai que es volgués allunyar dels focus, el relleu estava assegurat. El que Kiko Rivera havia sigut per als Pantoja i la finca Cantora, ho era Froilán per als Borbons i la Zarzuela.

Text 2. ALBERT OM, sobre Sandro Rey a l'Ara: "Què ens passarà?"⁷

Comencem l'any inquiets perquè no sabem què ens passarà aquest 2014⁸ a cadascú de nosaltres. El nostre neguit és la base del teu negoci. També el desig de trobar algú, qui sigui, que ens transmeti seguretat. "Digue'm que tot anirà bé, encara que sigui mentida".

Els meteoròlegs tenen un avantatge sobre els periodistes: que, a part d'explicar el que ha passat, també diuen què passarà. Esperem les prediccions dels homes del temps, com també les dels economistes o dels polítics, perquè, enmig de tanta incertesa, necessitem saber què vindrà. Els dots de vidència dels nostres governants són curiosos: quan tothom ja patia la crisi, ells no la veien per enlloc, i ara que amb prou feines algú nota la recuperació, ells ja han vist la llum. I si preguntes més del compte, pot ser que et despatxin amb un "*Bendiciones y buenas noches*" a l'estil Sandro Rey.

Et parodien a l'APM? amb les teves prediccions equivocades. El Buenafuente imita el teu cinisme, aquella manera teva d'inventar-te un futur per a la gent que et truca mentre mostres a càmera el desinterès més absolut pel que t'estan explicant. Formes part d'una tradició de vidents extravagants, que va d'Aramís Fuster al Mag Fèlix passant per Rappel. Com si qui endevina el futur no pogués tenir ni els mateixos comportaments ni la mateixa aparença que els mortals que no en tenim ni idea.

Surts a la tele de matinada, el moment en què la gent que ho està passant malament se sent més sola i més feble, més trista. Els demanes que et truquin, que tu els ajudaràs. Jugues amb un material extremadament sensible, com són les persones i els seus problemes de salut, de parella o de feina. Saps que no marcarà el teu número ningú que ho estigui passant bé, que quan el present ens funciona no estem per trucar a la tele, a quarts de tres de la matinada, demanant pel futur.

⁷ OM, Albert. (4 de gener de 2014). "Carta a Sandro Rey: Què ens passarà?". *Ara.cat*. (Secció "Firmes"). Recuperat 8 de novembre de 2014, des de: [http://www.ara.cat/premium/opinio/Que-passara_0_1060094033.html]

⁸En el dossier *Material per a l'alumnat*, hem canviat l'any 2014 pel 2015, atès que creiem que aquesta adaptació farà que el text sigui més pròxim al nostre alumnat.

He llegit a la *Revista del Vallès* que vas néixer a Jerez i que vas venir a Granollers d'adolescent. És tot el que he trobat de tu. M'agradaria trucar-te i preguntar-te qui eres abans de sortir per la tele. Qui seràs després. Qui ets en les hores del dia que no fas programa. Si penses en la fragilitat de la gent que recorre a tu. I si, quan vas a comprar al súper, et ve al cap que potser la caixera que et cobra és la mateixa que et trucarà a la nit perquè li diguis que les coses li aniran bé. Encara que sigui mentida.

P. D . Ja veus que aquesta és la carta d'un descregut. D'algú que, davant d'un futur incert, pensa que només hi ha dues opcions: o reconèixer que no en sabem res o inventar-te'l, com fas tu. Per això, em veig incapaç de predir quin futur us espera als que viviu del futur dels altres.

RÚBRICA D'AVALUACIÓ PER A LES ACTIVITATS FINALS **(fase de recontextualització)**

	Molt	Força	Poc	Gens
La <i>carticatura</i> s'escriu prestant atenció a la normativa de la llengua i a l'ús precís del lèxic.				
L'estructura de la <i>carticatura</i> presenta totes les parts que componen el text conversacional <i>carta</i> .				
La descripció del personatge inclou totes les informacions demanades (físic, caràcter, professió, altres aspectes).				
L'alumne/a aplica en la seva redacció els recursos literaris treballats i un bon nombre d'adjectius qualificatius.				
El to de la <i>carticatura</i> s'aproxima a la ironia i a la crítica que empra Albert Om en els seus textos.				
La segona versió de la <i>carticatura</i> no presenta errors i millora substancialment la primera.				
L'alumne/a ha treballat amb una actitud positiva i favorable a l'aprenentatge al llarg de la seqüència didàctica.				
L'alumne/a s'ha mostrat respectuós amb els companys en la realització de les activitats per parelles.				
L'alumne/a ha fet un bon ús de les TIC i, especialment, ha compartit correctament la tasca final <i>carticatura</i> al <i>Google Docs</i> .				